

Dosarul nr. 2ra-2257/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. L. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Andrei Blaga și de Cristina Blaga,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Blaga împotriva Cristinei Blaga cu privire la desfacerea căsătoriei și partajul proprietății comune în devălmășie și acțiunea reconvențională înaintată de Cristina Blaga împotriva lui Andrei Blaga cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 23 aprilie 2018, Andrei Blaga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Blaga solicitând desfacerea căsătoriei încheiat cu Cristina Blaga, înregistrată de către Primăria Măgdăcești, r-nul Criuleni, XXXXX.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că a încheiat căsătoria cu pârâta la data de 05 septembrie 2013 și a fost înregistrată de către Primăria Măgdăcești, r-nul Criuleni, XXXXX. La XXXXX s-a născut fiul XXXXX, care în prezent locuiește cu mama sa și în acest sens și-a exprimat acordul de a locui copilul cu pârâta.

Totodată, a menționat că inițial relațiile familiale decurgeau bine, însă pe parcurs s-au schimbat. După nașterea copilului, din cauza neajunsurilor materiale, cu acordul soției, a plecat la muncă în Federația Rusă, unde a activat până la sfârșitul anului 2016. După plecarea la muncă, soția s-a mutat cu traiul împreună cu fiul la părinții săi. La întoarcerea sa, a observat că pârâta și-a schimbat atitudinea, devenind mai rece și indiferentă față de el. La fel, a refuzat propunerea de a locui împreună cu chirie. Locuiesc separat mai mult de un an. S-a încercat reunirea familiei, însă fără rezultat. Astfel, a opinat că divorțul este inevitabil și nu este necesară acordarea termenului de împăcare.

La 25 septembrie 2018, în temeiul art. 60 alin.(2) Cod de procedură civilă, Andrei Blaga, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând desfacerea căsătoriei încheiată cu Cristina (Iordachi) Blaga, înregistrată XXXXX la Primăria Măgdăcești, r-nul Criuleni,

suplimentar a solicitat partajarea în cote-părți egale proprietatea comună în devălmășie a sumei de 140000 de lei cu încasarea de la Cristina Blaga în beneficiul său a sumei de 70000 de lei.

În motivarea cererii de concretizare, reclamantul suplimentar a indicat că aflându-se la muncă în Federația Rusă, lunar prin bancă a efectuat transferuri bănești în sumă de 1500 dolari SUA, iar în anul 2016 a transferat lunar sume de 1000 de dolari SUA pentru întreținerea familiei, care au fost primite de soția Cristina Blaga.

De asemenea, a precizat că pentru păstrarea familiei în anul 2017 a închiriat un apartament cu două odăi în municipiul Chișinău și i-a propus soției de a locui împreună, însă a refuzat sub diferite pretexte. Ca urmare a conflictelor iscate, i-a propus pârâtei de a merge benevol la instituția de profil medicală pentru a confirma prin expertiza genetică paternitatea sa, însă a refuzat categoric. Totodată, a menționat că în ceea ce vizează educația copilului minor, este de acord ca domiciliul copilului minor să fie determinat cu pârâta Cristina Blaga, cu transmiterea pentru educație și întreținere.

Referitor la pretenția privind partajul averii comune în devălmășie, citând prevederile art. 19 alin. (1), art. 20 alin.(1), (2), (3), (4),(5), art.21 alin.(1), art. 24 alin.(1), (2), art. 25 alin.(1), (2), (3),(4), art. 26 alin. (1) Codul familiei, reclamantul a declarat că averea supusă partajării este formată din bunuri mobile, materiale, dobândite în timpul căsătoriei din sursele financiare ale bugetului comun al familiei și/sau dobândite/obținute/crescute de ambele părți. În acest sens, a menționat că în timpul căsătoriei cu Cristina Blaga nu au procurat bunuri mobile sau imobile, dar după celebrarea căsătoriei, i-a transmis soției Cristina Blaga suma de 140000 de lei, bani acumulați de la invitați. În discuția cu pârâta, au convenit că ultima urma să depună suma bănească la o instituție bancară, care urma a fi folosită pentru procurarea unui spațiu locativ pentru familie. La întrebarea sa, pârâta i-a comunicat că a depus suma bănească, însă nu a concretizat instituția bancară și nici nu i-a prezentat dovadă. La acel moment nu avea anumite suspiciuni. Suma bănească dată nu a fost niciodată obiectul disputei, deoarece în perioada respectivă a lucrat și a întreținut familia. În anul 2017, deja când apăruse divergențele în familie, pârâta a afirmat că suma dată se află în contul bancar.

La 30 mai 2018, Cristina Blaga a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Andrei Blaga solicitând stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, născut la XXXXX cu ea, compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 500 de lei.

În motivarea acțiunii reconvenționale, reclamanta a invocat că se află în relații de căsătorie cu Andrei Blaga din data de 05 septembrie 2013. Pornind de la faptul că au un copil minor, însă Andrei Blaga în acțiunea sa nu a formulat pretenții cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, iar instanța de judecată în virtutea legii este obligată să stabilească cu cine va domicilia copilul minor după desfacerea căsătoriei, a înaintat prezenta cerere.

De asemenea, a precizat că fiul Cristian este atașat de ea, are o vârstă fragedă, are probleme grave de sănătate. La fel, a specificat că este în stare să-i asigure un nivel de trai adecvat pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, educarea, învățătura și pregătirea școlară. De altfel, pârâatul la redarea circumstanțelor de fapt și-a exprimat acordul precum ca domiciliul copilului să fie stabilit cu mama. Respectiv a considerat inoportună atragerea în proces a Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului.

Reclamanta a afirmat că fiul locuiește cu ea și se află la evidența medicului de sector. Astfel, a opinat că sunt temeuri de a emite o hotărâre privind stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX cu ea.

Reclamanta a mai pretins că la înaintarea acțiunii a suportat cheltuieli privind plata taxei de stat în sumă de 100 de lei și de asistență juridică în mărime de 400 de lei, care urmează a fi compensate de către pârât integral.

La 28 septembrie 2018, Cristina Blaga, în temeiul art. 60 Cod de procedură civilă, a depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiunea reconvențională în sensul majorării cuantumului acestora, prin care a solicitat încasarea de la Andrei Blaga a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, în sumă fixă de 1500 de lei lunar, precum și a sumei de 5500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, dintre care 5400 de lei pentru asistență juridică și 100 de lei pentru taxa de stat achitată la depunerea cererii reconvenționale.

În motivarea cererii concretizate, reclamanta a invocat că pârâtul a refuzat de a acorda ajutor material pentru întreținerea copilului, deși, inițial a sperat că va contribui benevol la întreținerea copilului. Pârâtul la moment nu este angajat în câmpul muncii, motiv pentru care solicită încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în sumă fixă, în acest sens făcând referire la prevederile art.58, art. 61, art.74, art. 76 Codul familiei.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Blaga și s-a desfăcut căsătoria încheiată la 05 septembrie 2013 între Andrei Blaga și Cristina Blaga (Iordachi), la Primăria Măgdăcești, r-nul Criuleni, trecută în registrul de stare civilă XXXXX; la eliberarea certificatului de divorț a se încasa taxa de stat de la Andrei Blaga în mărime de 1000% din cota procentuală fixă în unități convenționale, adică 200 de lei; totodată, s-a indicat că în termen de 3 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii, copia hotărârii cu privire la desfacerea căsătoriei se va transmite Agenției Servicii Publice, Serviciul Stare Civilă; s-a partajat în cote-părți egale proprietatea comună în devălmășie suma de 135000 de lei ce constituie darul de la nunta soților, cu atribuirea, prin încasare de la Cristina Blaga în beneficiul lui Andrei Blaga suma de 67500 de lei; în rest pretenția privind partajarea cotelor-părți egale proprietatea comună în devălmășie a sumei, a fost respinsă; s-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Cristina Blaga și s-a stabilit domiciliul copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, cu mama Cristina Blaga; s-a încasat de la Andrei Blaga în beneficiul Cristinei Blaga pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născut la XXXXX, în sumă fixă în mărime de 1500 de lei lunar din salariu și/sau din alte venituri începând cu 28 septembrie 2018 până la atingerea majoratului copilului; în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor, hotărârea urmează a fi executată imediat; s-a încasat de la Andrei Blaga în beneficiul Cristinei Blaga cheltuielile de judecată formate din taxa de stat și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă totală de 5400 de lei; s-a încasat de la Andrei Blaga în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 540 de lei.

Prin decizia din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Cristina Blaga și s-a casat hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea partajării în cote-părți egale a sumei de 135000 de lei și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a acestei pretenții; în rest, a fost menținută hotărârea din 18 decembrie 2018 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că în pofida faptului că Cristina Blaga a recunoscut că suma de 135000 de lei constituie darul de la nuntă precum și că a retras-o personal de la contul de depozit în perioada în care Andrei Blaga se afla la muncă peste hotarele Republicii Moldova, nu urmează a fi partajat acest bun, adjudecând fiecăruia a câte ½ cotă-parte, prin încasarea de la Cristina Blaga în beneficiul lui Andrei Blaga a sumei de 67500 de lei, în condițiile în care acest bun nu mai există, la cerința reclamantului a fost transmis acest bun pentru procurarea unui mijloc de transport.

Totodată, rezultând din acțiunile concludente ale soților, instanța de apel a reținut ca fiind credibile declarațiile apelantei precum că a transmis mijloacele financiare lui Andrei Blaga pentru procurarea mijlocului de transport și nu ale reclamantului care pretinde viceversa, în condițiile în care acțiunea privind desfacerea căsătoriei și partajarea averii a comune a fost înaintată de către reclamantul Andrei Blaga, fiind înțeles comportamentul acestuia de a nu înregistra mijlocul de transport pe numele acestuia, or, faptul ascunderii bunurilor pentru a nu fi partaje corespunde zilelor din prezent.

La 29 august 2019, prin intermediul poștei (f.d.156), Andrei Blaga a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, contradictorie și insuficient motivată, iar aprecierea probelor s-a realizat arbitrar. Or, instanța de fond și instanța de apel au constatat că părțile au deținut suma de 135000 de lei în calitate de dar la nuntă, iar afirmațiile intimatei precum că banii i-au fost transmiși pentru procurarea unui automobil, sunt declarative și lipsite de suport probatoriu.

La fel, a afirmat că instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe presupuneri și a ignorat prevederile legale.

Recurentul a opinat că decizia instanței de apel este insuficient motivată contrar prevederilor art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Protocoalelor 3, 5, 8, 12 și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Or, art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impune unei instanțe obligația de a efectua o examinare adecvată a argumentelor și probelor (Vetrenco c. Moldovei).

La 05 noiembrie 2019, Cristina Blaga a declarat recurs solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea ce ține de compensarea cheltuielilor de judecată și emiterea unei noi hotărâri în această parte de compensarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea recursului a motivat că pentru reprezentarea în instanța de apel a suportat cheltuieli de judecată în sumă de 4000 de lei. Onorariul avocatului în sumă de 4000 de lei, a fost achitat în două rate, conform bonurilor de plată. La pronunțarea dispozitivului deciziei instanței de apel s-a dispus și încasarea sumei de 1000 de lei pentru compensarea cheltuielilor de judecată, ceea ce poate fi verificat conform înregistrării audio. Odată ce a fost admisă cererea de apel, iar cheltuielile erau reale și necesare, urma că să fie dispusă încasarea integrală a acestora. La etapa recursului,

pentru onorariul avocatului s-a achitat suma de 1000 de lei și taxa de stat în sumă de 75 de lei pentru recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 13 iunie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei participanților la proces la 17 iulie 2019, prin intermediul poștei electronice (f.d.140-141). Astfel, recursul declarat de Andrei Blaga la 29 august 2019, prin intermediul poștei (f.d.156), este în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Andrei Blaga și de Cristina Blaga, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

Recursul declarat de Andrei Blaga este inadmisibil din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrei Blaga nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Andrei Blaga.

Recursul declarat de Cristina Blaga este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

Art. 434 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă statuează că recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei rezultă că decizia instanței de apel a fost adoptată la 13 iunie 2019 și a fost expediată prin intermediul poștei electronice la 17 iulie 2019, alte modalități de expediere lipsesc.

Pornind de la textul normei de drept procedural citate *supra*, din care se deduce expres că termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, Cristina Blaga a depus cerere de recurs la 05 noiembrie 2019 (f.d.158-161).

Deși, din textul recursului se distinge că recurenta Cristina Blaga a luat cunoștință de decizia contestată abia la 21 octombrie 2019 (f.d.160), Completul menționează că la 28 august 2019 Cristina Blaga a înregistrat o cerere în prima instanță prin care a solicitat eliberarea titlului executoriu cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată conform deciziei instanței de apel (f.d.143). Respectiv, acesta circumstanță denotă că recurenta cunoștea despre existența deciziei instanței de apel redactate și astfel nu poate fi reținut argumentul precum că a luat cunoștință de decizia redactată abia la 21 octombrie 2019.

Or, în conformitate cu art. 394 Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel rămâne definitivă în momentul pronunțării și se execută conform prevederilor prezentului cod și ale altor legi.

În conformitate cu art. 396 Cod de procedură civilă, după examinarea cauzei în instanță de apel, dosarul se restituie primei instanțe.

Completul reiterează că odată adresată primei instanțe la 28 august 2019 cererea privind eliberarea titlului executoriu în baza deciziei instanței de apel, se confirmă că recurenta Cristina Blaga deja cunoștea despre existența deciziei motivate a instanței de apel.

De altfel, în conformitate cu art. 389 alin. (4) Cod de procedură civilă, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Subsidiar, Completul punctează și despre publicarea la data de 17 iulie 2019 a deciziei integrale din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău pe pagina web a instanței de apel.

La caz, Completul notează că nu este exclusă obligația instanței de apel în temeiul art. 389 alin. (6) Cod de procedură civilă de a remite părților decizia integrală în termen de 5 zile de la semnare, însă partea nu trebuie să-și neglijeze drepturile sale și urma de a se interesa de soarta dosarului, în caz că nu a primit copia deciziei instanței de apel.

Deși, prin cererea depusă la 06 septembrie 2019 în prima instanță, Cristina Blaga a solicitat de a lua cunoștință de dosarul în cauză, precum și de a face copii a acestuia (f.d.142), această împrejurare nu poate fi reținută pentru a considera că recursul Cristinei Blaga este declarat în termen. Or, la data de 28 august 2019 Cristina Blaga a înregistrat o cerere în prima instanță prin care a solicitat deja eliberarea titlului executoriu cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată conform deciziei instanței de apel.

În această ordine de idei, Completul relevă că la caz depunerea cererii de recurs de către Cristina Blaga s-a realizat cu omiterea termenului legal, în situația în care recurenta urma a se interesa de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

Mai mult, în cererea sa de recurs recurenta nu a explicat ce a împiedicat-o să ia cunoștință despre decizie mai devreme sau cel puțin nu a menționat dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor în apel inițiate de ea, în condițiile în care însăși Cristina Blaga a participat la examinarea cauzei în ordine de apel, aspect reflectat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.129-130). Respectiv, Cristina Blaga cunoscând despre pronunțarea dispozitivului deciziei instanței de apel la 13 iunie 2019, or, Cristina Blaga a fost prezentă la ședința de judecată din 13 iunie 2019, urma a depune diligența necesară și de a se interesa inclusiv despre întocmirea deciziei motivate a instanței de apel ca urmare a derulării procedurilor în apel.

Mai mult, la examinarea cauzei în ordine de apel, Cristina Blaga a beneficiat și de asistență juridică acordată de avocatul Natalia Pruteanu, care de asemenea, a participat la examinarea cauzei în ordine de apel, aspect reflectat în procesul verbal al ședinței de judecată (f.d.129-130).

Completul precizează că termenul de declarare a recursului în Secțiunea a 2-a este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, în situația relatată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, în contextul

prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul conchide că recurența a eludat obligația sa de a-și valorifica drepturile procedurale în termenul stabilit de legiuitor.

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele *Van Harn vs. Germania*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul *res judicata*, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită (a se vedea *Ponomaryov v. Ucraina*, nr.3236 / 03, §§ 41, 3 aprilie 2008).

Or, în cauza *Bodiu vs Republica Moldova*, cererea nr. 7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019, §§ 23-24, Curtea a considerat că prin admiterea recursului după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. Astfel, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, astfel a avut loc violarea Articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea *Brumărescu vs Romania [GC]*, nr. 28342/95, §§ 61 și 62).

Adițional, Completul notează că în jurisprudența CtEDO, în cauzele față de Republica Moldova, s-a mai punctat că legislația moldovenească prevede un termen limită de adresare cu recurs până a deveni o decizie definitivă. Astfel, Curtea a constatat o violare atunci când autoritățile au admis un recurs depus după expirarea termenului de prescripție (*Melnic c. Moldovei*, §§ 41- 43; *Istrate c. Moldovei*, nr. 53773/00, §§ 53 - 55, 13 iunie 2006). În consecință, Curtea a constatat o violare a art. 6 § 1 CEDO în ceea ce privește principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Cristina Blaga, or, recursul a fost declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. a), b), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Andrei Blaga și de Cristina Blaga împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Galina Stratulat